

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

[Redacted]

Ministerie van
Infrastructuur en Milieu
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

[Redacted]

Ons kenmerk

IENM/BSK-2015/99223

Bijlage(n)

1. Wob Artikelen
2. Inventarislijst
3. Documenten

Datum **10 JUNI 2015**
Betreft Beslissing op uw Wob-verzoek over luchthaven Groningen
Airport Eelde

Geachte heer [Redacted]

In uw drie brieven van 30 maart 2015, ontvangen op 1 april 2015, heeft u met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) om informatie verzocht over verschillende onderwerpen in het kader van de besluitvorming over luchthaven Groningen Airport Eelde.

U vraagt (samengevat) om openbaarmaking van documenten over de volgende drie aspecten van de besluitvorming over luchthaven Groningen Airport Eelde:

1. De verantwoording en de verklaring van de registeraccountant alsmede alle documenten (inclusief e-mails, interne memo's, etc.) die verband houden met de bijdrage voor de baanverlenging.
2. Alle declaraties en betalingsbewijzen aanwezig bij de betrokken ministeries (V&W, BUZA, E.Z) aangaande de advisering en woordvoering door externe adviseurs ten behoeve van de in uw brief genoemde beslissingen en procedures door de Raad van State.
3. Alle interne projectnummers (met projectomschrijving) die een relatie hebben met de in uw brief genoemde besluiten, overleggen en werkzaamheden en de kosten en urenoverzichten die vanaf 1992 tot op heden op die projectnummers zijn geboekt.

Procedure

De ontvangst van uw verzoek is op 1 april 2015 bevestigd door het ministerie. In de brief van 24 april 2015 (kenmerk IENM/BSK-2015/88185) is de beslistermijn met ten hoogste vier weken verdaagd. In de brief van 22 mei 2015 (kenmerk IENM/BSK-2015/100380) is aan u meegedeeld dat de beslistermijn is opgeschort voor een termijn van twee weken vanwege het vragen van zienswijzen aan derden. Op 22 mei 2015 is er telefonisch contact met u geweest over het tweede onderdeel van uw verzoek (over declaraties en betalingsbewijzen). Daarbij is de afspraak gemaakt dat aan uw verzoek ten aanzien van dit deel kan worden voldaan door openbaarmaking van een overzicht van de kosten, zonder de onderliggende facturen (brondocumenten). Dit is aan u bevestigd per e-mail van 26 mei 2015.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar bijlage 1.

Ministerie van
Infrastructuur en Milieu
Ons kenmerk
IENM/BSK-2015/99223

Inventarisatie documenten

Archiefonderzoek op basis van uw verzoek heeft geleid tot in totaal 70 documenten. Het gaat om 11 documenten die betrekking hebben op het eerste deel van uw verzoek (documenten over de subsidieverantwoording) en om 58 facturen en 1 document met betalingsbewijzen, die betrekking hebben op het tweede deel van uw verzoek (declaraties en betalingsbewijzen). Over het derde onderdeel van uw verzoek (interne projectnummers en kosten) zijn geen documenten beschikbaar bij het ministerie die onder de reikwijdte van uw verzoek vallen. Het ministerie heeft voor het project luchthaven Groningen Airport Eelde geen interne projectnummers geformuleerd en heeft ook geen kosten of urenoverzichten opgesteld.

Bij de beoordeling van de documenten zijn deze gerubriceerd naar de volgende categorieën:

- A. Documenten, die reeds openbaar zijn. Documenten in deze categorie zijn er voor dit verzoek niet.
- B. Documenten, die gedeeltelijk openbaar worden gemaakt.
- C. Documenten, die in hun geheel niet openbaar worden gemaakt.

De geïnventariseerde documenten zijn opgenomen in een inventarislijst die deel uitmaakt van dit besluit. U treft de inventarislijst aan als bijlage 2 bij dit besluit. Bij documenten met categorie B of C is op de inventarislijst aangegeven welke uitzonderingen of beperkingen van toepassing zijn op grond van de Wob, die (gehele of gedeeltelijke) openbaarmaking in de weg staan.

Zienswijzen

Ik heb voor de documenten die betrekking hebben op het eerste deel van uw verzoek om zienswijzen gevraagd van derden. Deze zienswijzen heb ik in mijn belangafweging meegenomen.

Besluit

Ik heb besloten uw verzoek te honoreren door de documenten (voor zover bij het ministerie beschikbaar) met de nummers 1.1 tot en met 1.10 en 2A.1 geheel of gedeeltelijk openbaar te maken. Het document 1.11 maak ik geheel niet openbaar. Voor wat betreft de documenten 2B.1 tot en met 2B.58 heeft u ingestemd met het aanleveren van een overzicht van de kosten, zonder de onderliggende brondocumenten. Op de inventarislijst is dit overzicht van de kosten opgenomen.

Overwegingen

Hieronder ga ik nader in op de motivering van het besluit. Ik ga daarbij alleen in op de eerste twee onderdelen van uw verzoek, omdat geen documenten zijn gevonden die te maken hebben met het derde onderdeel van uw verzoek.

Ad 1. Subsidieverantwoording

In het verleden is door het Rijk in overeenkomsten vastgelegd dat de toen nog bestaande subsidierelatie tussen het Rijk en sommige regionale luchthavens zou worden beëindigd door middel van een afkoop van de rijksbijdrage in de toekomstige exploitatietekorten. Ook zijn afspraken gemaakt over investeringsbijdragen om die luchthavens met een goed perspectief aan publieke en private partijen in

de regio over te doen. Zo is in 2003 een investeringsbijdrage van € 18,62 miljoen van het Rijk aan de luchthaven Groningen Airport Eelde ter beschikking gesteld voor de uitbreiding van de start- en landingsbaan.

Ministerie van
Infrastructuur en Milieu
Ons kenmerk
IENM/BSK-2015/99223

De luchthaven is verantwoordelijk voor het aanleveren aan het ministerie van documenten (waaronder een verklaring van een accountant) waarmee de besteding van de subsidie wordt verantwoord. Het ministerie is verantwoordelijk voor de daadwerkelijke vaststelling van de subsidie.

De documenten die te maken hebben met de verantwoording van de bijdrage voor de baanverlenging uit de periode tot en met 2013 betreffen vooral correspondentie tussen het ministerie en de luchthaven over de manier van afrekenen in relatie tot de gekozen aanbestedingsvorm. De documenten uit 2014 betreffen de daadwerkelijke verantwoording (en verklaring van de accountant) die de luchthaven heeft ingediend bij het ministerie en de subsidievaststelling door het ministerie. In uw brief vraagt u specifiek om de opdrachtverlening voor de accountantsverklaring. Deze is, gelet op bovenbeschreven verantwoordelijkheidsverdeling, niet in het bezit van het ministerie en maakt daarom ook geen onderdeel uit van de inventarislijst. De accountantsverklaring zelf maakt wel deel uit van de beschikbare documenten.

Met betrekking tot de beschikbare documenten overweeg ik als volgt.

Persoonlijke levenssfeer (artikel 10, tweede lid, onder e, Wob)

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft het verstrekken van informatie ingevolge de Wob achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

In documenten zijn vaak gegevens opgenomen van ambtenaren en van derden. Hoewel ambtenaren en andere bij de besluitvorming betrokken personen in hun beroepshalve functioneren als zodanig niet ten volle een beroep kunnen doen op de persoonlijke levenssfeer, geldt dit volgens de vaste rechtspraak wel voor gegevens als namen, telefoonnummers (werk en privé), e-mailadressen en handtekening en parafen van ambtenaren of personen van andere bij de besluitvorming betrokken organisaties. Namen en andere naar een persoon herleidbare gegevens zijn immers persoonsgegevens en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kan zich tegen het openbaar maken van dergelijke informatie verzetten. Van openbaarmaking van deze informatie wordt in beginsel afgezien indien het ambtenaren en derden betreft die niet uit hoofde van hun functie in de openbaarheid treden.

Een uitzondering hierop geldt voor namen van ambtenaren in besluiten die zij krachtens mandaat hebben ondertekend, omdat volgens de jurisprudentie deze ambtenaren in beginsel hebben te aanvaarden dat met deze bevoegdheid hun namen naar buiten komen.

Bij de informatie die in de documenten in dit geval in het geding zijn, weegt naar mijn oordeel de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen zwaarder dan het algemene, publieke belang van openbaarheid van deze informatie. Ten overvloede merk ik op dat deze handelwijze in lijn is met de huidige jurisprudentie. Ik verwijs naar de uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

van 18 juli 2007 (LJN: BA9807), van 19 december 2012 (LJN: BY6746) en van 12 juni 2013 (zaaknr. 201112236/1/A3).

Ministerie van
Infrastructuur en Milieu
Ons kenmerk
IENM/BSK-2015/99223

In alle documenten die geheel of gedeeltelijk openbaar worden gemaakt zijn daarom deze gegevens verwijderd om de hiervoor aangegeven redenen. U treft daar geen specificatie per document over aan.

Bedrijfs- en fabricagegegevens (artikel 10, eerste lid, onder c)

Artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wob bepaalt dat het verstrekken van informatie achterwege blijft voor zover dit bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn medegedeeld. Onder bedrijfs- en fabricagegegevens wordt op grond van bestendige jurisprudentie verstaan: al die gegevens waaruit wetenswaardigheden kunnen worden afgelezen of afgeleid met betrekking tot de technische bedrijfsvoering of het productieproces dan wel met betrekking tot de afzet van producten of de kring van afnemers of leveranciers. Cijfers of gegevens die de financiële bedrijfsvoering en andere financiële stromen betreffen, worden eveneens als bedrijfs- en fabricagegegevens aangemerkt.

De documenten met nummers 1.3 tot en met 1.6 en 1.8 tot en met 1.11 bevatten bedrijfsgegevens, die vertrouwelijk zijn medegedeeld. Het betreft informatie over prijzen en de inhoud van de DBFM overeenkomst. Uit die documenten kan bedrijfsgevoelige informatie worden afgeleid die het bedrijf potentieel kan schaden. Ik kan deze informatie dan ook niet openbaar maken.

Persoonlijke beleidsopvattingen en intern beraad (artikel 11)

Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen. Artikel 11, tweede lid, van de Wob bepaalt, dat over persoonlijke beleidsopvattingen met het oog op een goede democratische bestuursvoering informatie kan worden verstrekt, maar niet in tot personen herleidbare vorm.

Op grond van artikel 1, onder c, van de Wob wordt onder Intern beraad verstaan het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid. Een persoonlijke beleidsopvatting is "een opvatting, aanbeveling of conclusie van één of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten" (artikel 1, onder f, van de Wob).

Als documenten van intern beraad worden blijktens de toelichting op de Wob en bestendige jurisprudentie onder andere aangemerkt: nota's van ambtenaren aan hun politieke en ambtelijke leidinggevenden, correspondentie tussen ministeries of andere bestuursorganen onderling en concepten van stukken. Ook documenten afkomstig van externe personen of organisaties die bij de beleidsvorming en besluitvorming worden betrokken kunnen als documenten bestemd voor intern beraad worden aangemerkt. Deze beperking op de informatieverplichting is in de Wob opgenomen omdat een ongehinderde bijdrage van ambtenaren en van hen die van buiten bij het intern beraad zijn betrokken bij de beleidsvorming en -voorbereiding gewaarborgd moet zijn. Zij moeten in alle openhartigheid onderling en met bewindspersonen kunnen communiceren. Staatsrechtelijk zijn slechts de standpunten die het bestuursorgaan voor zijn rekening wil nemen relevant.

Het document met nummer 1.11 is opgesteld ten behoeve van intern beraad en bevat persoonlijke beleidsopvattingen. Het betreft de afweging en argumentatie rond de subsidie afrekening. Ik acht het niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering dat de standpunten van ambtenaren zelfstandig worden betrokken in de publieke discussie. Voor zover in het genoemde document ook feitelijke informatie staat, is deze informatie zodanig verweven met de persoonlijke beleidsopvattingen dat die daar niet los van kan worden gezien. Het is vaste rechtspraak dat feitelijke gegevens die zo nauw zijn verweven met persoonlijke beleidsopvattingen dat het niet mogelijk is ze te scheiden, evenmin openbaar worden gemaakt.

Ik heb daarom besloten dit document in zijn geheel niet openbaar te maken. Ik zie in dit geval geen aanleiding om met toepassing van artikel 11, tweede lid, van de Wob, informatie te verstrekken die niet herleidbaar is tot personen en hun persoonlijke beleidsopvattingen.

Ad 2. Declaraties en betalingsbewijzen

Voor dit onderdeel van uw verzoek heb ik alleen gekeken naar declaraties en betalingsbewijzen, die onder verantwoordelijkheid van het voormalige ministerie van Verkeer en Waterstaat en het huidige ministerie van Infrastructuur en Milieu vallen. Met betrekking tot dit deel van uw verzoek heeft u ingestemd met een overzicht van de kosten, zonder de onderliggende brondocumenten. Het overzicht dat openbaar wordt gemaakt heeft betrekking op de kosten over de afgelopen zeven jaar. De bewaartermijn van facturen is namelijk zeven jaar. Dit is vastgelegd in het Basis selectiedocument (BSD). Het BSD is een uitwerking van een selectielijst zoals bedoeld in artikel 2 van het Archiefbesluit 1995. De stukken waar het hier om gaat, worden na het verlopen van de bewaartermijn vernietigd. Het overzicht van de kosten treft u aan op de inventarislijst.

Wijze van openbaarmaking

De documenten die ik bij dit besluit (gedeeltelijk) openbaar maak, treft u bij dit besluit in kopie aan (bijlage 3).

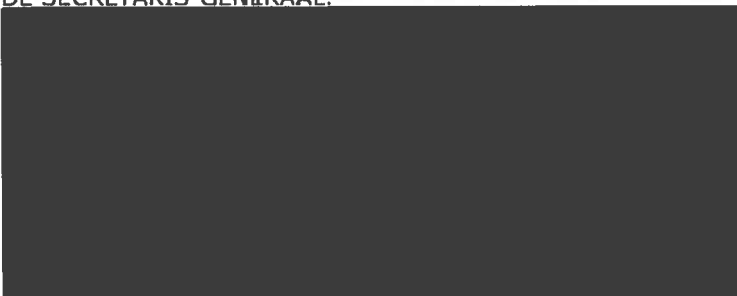
Plaatsing op internet

De openbaar gemaakte stukken worden geanonimiseerd op www.rijksoverheid.nl geplaatst.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,
namens deze,
DE SECRETARIS-GENERAAL.

Voor nadere informatie over dit besluit kunt u terecht bij de hierboven genoemde contactpersoon.

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kan een belanghebbende tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop dit is bekendgemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, ter attentie van Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken, afdeling Algemeen Bestuurlijk-Juridische Zaken, postbus 20901, 2500 EX, Den Haag.

Het bezwaarschrift dient te zijn ondertekend en ten minste te bevatten:

- a. naam en adres van de indiener;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaarschrift zich richt (datum en nummer of kenmerk);
- d. een opgave van de redenen waarom men zich met het besluit niet kan verenigen.